

Granskning av delårsrapporten för 2024 – God ekonomisk hushållning

Vaggeryds kommun

Oktober 2024

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Iakttagelser och bedömning	7

Sammanfattning

Bakgrund

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har Deloitte genomfört en granskning av Vaggeryds kommuns delårsrapport för 2024. Syftet med granskningen har varit att bedöma om delårsrapporten följer fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning, samt att granska huruvida kommunstyrelsen har gjort en rättvis, tydlig och välunderbyggd bedömning av måluppfyllelsen för de finansiella och verksamhetsmässiga målen. Fokus har även legat på att granska om prognoserna för helåret är rimliga och om kommunen följer en långsiktigt hållbar ekonomisk strategi.

Svar på revisionsfrågor

Granskningen har genomförts med fokus på två centrala revisionsfrågor:

Revisionsfråga 1: *Har kommunstyrelsen gjort en samlad bedömning av måluppfyllelsen för de finansiella och verksamhetsmålen och är denna bedömning tydlig, välunderbyggd och rättvisande?*

Kommunstyrelsen har i delårsrapporten redovisat måluppfyllelsen för både finansiella och verksamhetsmål. De finansiella målen, särskilt resultatmålet och soliditetsmålet, uppfylls eller överträffas. Resultatet prognostiseras till ett överskott på 3,5 % av skatter och generella statsbidrag, vilket är högre än målet på 2 %. Soliditeten uppgår till 41,7 %, vilket också är över det fastställda målet på 30 %. Detta visar på en stabil ekonomisk grund inför framtida utmaningar och investeringar.

Däremot saknas uppföljning och detaljerad information kring självfinansieringsgraden för investeringar, där det är oklart hur stor andel av investeringarna som finansieras med egna medel. Detta är en viktig faktor för att säkerställa långsiktig ekonomisk hållbarhet, och denna brist utgör en svaghet i kommunens ekonomiska rapportering.

Gällande verksamhetsmålen har endast 11 av 25 indikatorer kunnat följas upp fram till augusti 2024, vilket försvårar bedömningen av måluppfyllelsen. Trots den begränsade

datatillgången har kommunstyrelsen gjort en samlad bedömning baserad på de tillgängliga uppgifterna och helårsprognoserna.

Samlad bedömning: *Kommunstyrelsen har gjort en bedömning av måluppfyllelsen för de fastställda målen. Men på grund av bristande datatillgång för verksamhetsmålen och otillräcklig uppföljning av självfinansieringsgraden bedöms denna samlade bedömning i huvudsak vara tydlig, välunderbyggd och rättvisande.*

Revisionsfråga 2: *Är resultatet i delårsrapporten förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning?*

Delårsrapporten visar att kommunen förväntas uppnå ett positivt resultat för 2024, där målet på 2 % överskrids med ett prognostiserat resultat på 3,5 %. Soliditetsmålet uppnås också med god marginal. Dessa positiva resultat ger en stark indikation på att kommunen har en stabil ekonomisk grund på kort sikt.

När det gäller balanskravet redovisar kommunen att detta uppfylls för 2024. Detta tyder på att kommunen har klarat balanskravet och har en stabil ekonomisk ställning för året.

Däremot saknas tillräcklig uppföljning kring självfinansieringsgraden för investeringar, vilket försvårar bedömningen av kommunens långsiktiga investeringsförmåga. Självfinansieringsgraden är en central del i att säkerställa kommunens långsiktiga ekonomiska hållbarhet, och denna brist i rapporteringen utgör en osäkerhetsfaktor.

Av de fyra övergripande verksamhetsmålen bedöms endast ett mål (KF2 Näringsliv, utbildning och sysselsättning) vara helt uppfyllt, medan övriga tre mål (KF1 Hållbar samhällsutveckling, KF3 Folkhälsa, kultur och fritid, samt KF4 Attraktivitet, tillgänglighet, demokrati och trygghet) endast är delvis. På grund av begränsad uppföljning av mätetal., dvs. fullständiga data, påverkas bedömningen av god ekonomisk hushållning, eftersom

verksamhetsmålen är centrala för att säkerställa långsiktig ekonomisk och social hållbarhet.

Samlad bedömning: Resultatet i delårsrapporten bedöms vara till stor del förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Medan balanskravet och flera finansiella mål uppfylls, kvarstår osäkerheter gällande självfinansieringsgraden och måluppfyllelsen av verksamhetsmålen, vilket begränsar möjligheten att göra en heltäckande bedömning av kommunens långsiktiga ekonomiska hållbarhet.

Övriga iakttagelser

I samband med vår granskning av delårsrapporten har vi identifierat två områden som kräver förbättring kopplade till finansiella och administrativa processer.

Kommunen genomför årliga inventeringar av sina anläggningstillgångar, men dessa omfattar bara vissa typer av tillgångar och är främst kopplade till specifika händelser, som försäljning eller utrangering. Denna begränsade inventering kan resultera i felaktigheter i den finansiella rapporteringen om den inte åtgärdas. Vi rekommenderar att kommunen utökar inventeringen så att alla tillgångar inkluderas, vilket skulle ge en mer komplett och korrekt bild av tillgångarnas värde.

Vi har noterat att kommunen inte aktiverar nya tillgångar förrän vid årsskiftet, trots att de kan ha varit i bruk under flera månader. Detta innebär att avskrivningarna inte påbörjas förrän långt efter att tillgången faktiskt börjat användas, vilket strider mot gällande riktlinjer (RKR R4). Om denna praxis fortsätter riskerar det att påverka den finansiella rapporteringen negativt. Vi rekommenderar därför att tillgångar aktiveras så snart de tas i bruk, i enlighet med regelverket.

Rekommendationer

Baserat på de iakttagelser och bedömningar som vi har sammanfattat, riktar vi följande rekommendationer till kommunstyrelsen inför årsredovisningen:

Kopplat till god ekonomisk hushållning

- att tydliggöra bedömningen av god ekonomisk hushållning genom att sammanfatta de finansiella målen, verksamhetsmålen och balanskravet i en enhetlig presentation. Detta ger en mer heltäckande bild av kommunens ekonomiska situation.

- att stärka uppföljningen av självfinansieringsgraden för investeringar för att förbättra insikten i kommunens långsiktiga finansieringsförmåga och ekonomiska hållbarhet.
- att fortsätta utveckla uppföljningen av verksamhetsmålen, inklusive att ta fram fler relevanta mätetal, för att säkerställa en mer heltäckande bild av måluppfyllelsen.

Kopplat till finansiella och administrativa processer

- att komplettera sin inventeringsrutin genom att säkerställa att årlig inventering omfattar samtliga anläggningstillgångar för att stärka den interna kontrollmiljön.
- att införa en rutin där ekonomichefen eller redovisningsekonomen bokför tillgångens anskaffningsvärde när tillgången tas i bruk, för att säkerställa korrekt periodisering.

Jönköping den 2024-10-14

DELOITTE AB

Revsul Dedic
Certifierad kommunal revisor

Inledning

Bakgrund

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har vi genomfört en översiktlig granskning av Vaggeryds kommuns delårsrapport för 2024. Enligt 12 kap. 2 § Kommunallagen (2017:725) ska delårsrapporten behandlas av fullmäktige, och revisorerna ska bedöma om resultatet är förenligt med de

ekonomiska målen som fullmäktige beslutat, både verksamhetsmål och finansiella mål. Granskningen syftar till att ge en övergripande bedömning av om kommunen uppfyller sina mål för god ekonomisk hushållning samt prognoser för helårsresultatet.

Enligt 11 kap. 1 § i kommunallagen (2017:725) ska kommuner upprätthålla god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Detta innebär att kommunen ska upprätthålla balans mellan inkomster och utgifter över tid och använda sina resurser på ett sätt som maximerar nytta för kommuninvånarna. God ekonomisk hushållning handlar både om att hantera kortsiktiga ekonomiska mål och att säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling. Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för att fastställa riktlinjer för god ekonomisk hushållning, vilka innehåller de finansiella och verksamhetsmässiga mål som årligen ska följas upp och redovisas.

Kommunstyrelsen har ansvaret för att övervaka och samordna kommunens verksamhet och ekonomiska förvaltning. Detta inkluderar att göra en samlad utvärdering av hur väl de fastställda målen har uppfyllts och att redovisa detta tydligt i årsredovisningen. Revisorernas uppgift är att granska om kommunstyrelsen har uppfyllt sin uppgift på ett korrekt sätt och om den redovisade måluppfyllelsen ger en rättvisande bild av kommunens prestationer och ekonomiska förvaltning.

Granskningen av delårsrapporten har en mer översiktlig karaktär än den årliga revisionen och syftar till att bedöma kommunens nuvarande ekonomiska ställning, utveckling under delåret samt helårsprognoser. Fokus ligger på att bedöma om

kommunen är på rätt väg för att uppnå sina finansiella och verksamhetsmässiga mål och om eventuella justeringar behövs inför årets slut.

Revisionsfrågor

Revisionsfrågor som ska besvaras genom granskningen:

- Har kommunstyrelsen gjort en samlad bedömning av måluppfyllelsen för de av kommunfullmäktige fastställda finansiella och verksamhetsmålen, och är denna bedömning tydlig, välunderbyggd och rättvisande i delårsrapporten?
- Är resultatet i delårsrapporten förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning (ekonomiska mål och verksamhetsmål)?

Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen: Kommunallag samt fullmäktiges beslut avseende verksamhetsmässiga och finansiella mål samt god ekonomisk hushållning.

Avgränsning och metod

Granskningen genomfördes genom en övergripande analys av delårsrapportens mål. Granskningsåtgärderna har utförts genom en översiktlig granskning, baserad på en genomgång av kommunens delårsrapport.

God ekonomisk hushållning i Vaggeryds kommun

Vaggeryds kommun arbetar efter riktlinjer för ekonomistyrning och god ekonomisk hushållning, som följer kommunallagen. Huvudprincipen är att säkerställa att kommunen kan driva sin verksamhet på ett hållbart sätt både på kort och lång sikt. Målet med god ekonomisk hushållning är att varje generation ska bära sina egna kostnader och att resurserna ska användas på ett effektivt sätt för att behålla en långsiktig balans mellan mål, resurser och kvalitet. Detta innebär att kommunens intäkter måste överstiga utgifterna, inte bara för att uppfylla balanskravet (som innebär att resultatet ska vara positivt på kort sikt), utan också för att kunna finansiera framtida investeringar och säkra värdet av det egna kapitalet.

En central del i detta ramverk är balanskravet, som innebär att kommunen måste visa ett positivt resultat varje år. Om ett underskott skulle uppstå måste det täckas inom tre år, om inte särskilda skäl föreligger.

För kommunen är god ekonomisk hushållning ett brett begrepp som innefattar både finansiella och verksamhetsmässiga mål. Kommunens strategiska plan och budget (SPB) fungerar som det huvudsakliga styrdokumentet där dessa mål tydligt framgår. Kommunen betonar också vikten av en decentraliserad styrningsmodell, där ansvar och befogenheter är fördelade inom organisationen, vilket ställer krav på tydliga ansvarsområden på olika ledningsnivåer.

Finansiella mål 2024

Kommunfullmäktige i Vaggeryds kommun har formulerat fem finansiella mål för mandatperioden 2023–2026. Dessa mål säkerställer att kommunen har en hållbar ekonomisk styrning och ger en tydlig vägledning för den ekonomiska kontrollen och styrningen. Målen som redovisas i den strategiska planen och budgeten för 2024, samt i delårsrapporten för augusti 2024, är följande:

Resultat: Årets resultat ska vara minst 2 % av skatter och generella statsbidrag. Målet syftar till att säkerställa att verksamheten skapar ett tillräckligt överskott för att skapa handlingsutrymme och säkerställa investeringar. För 2024 är prognosen 3,5 %, vilket ligger över målvärdet för mandatperioden.

Självfinansieringsgrad: Investeringarna i skattefinansierad verksamhet ska finansieras till minst 85 % med egna medel över mandatperioden. En hög självfinansieringsgrad

minskar risken för att investeringar leder till ökade lånekostnader och påverkar kommunens långsiktiga ekonomiska hållbarhet. Detta mål syftar till att hantera riskerna med en hög lånefinansiering, och att behålla kapitaltjänstkostnader på en långsiktigt hållbar nivå.

Soliditet: Målet för soliditeten, som inkluderar pensionsåtaganden, är att den ska uppgå till minst 30 % av kommunens tillgångar. Soliditeten speglar kommunens förmåga att hantera ekonomiska svängningar genom eget kapital, och en hög soliditet indikerar ekonomisk stabilitet.

Budgetföljsamhet: Kommunen har som mål att budgetföljsamheten ska vara 0 %, vilket innebär att nämndernas resultat vid årets slut ska balansera. Budgetföljsamheten mäter den ekonomiska kontrollen och styrningen, vilket också är en indikator på hur väl kommunen kan planera och förvalta sina resurser.

Prognossäkerhet: Målet är att prognoserna inte ska avvika med mer än 1 % från nämndernas prognostiserade resultat vid delårsbokslutet. Det handlar om att öka precisionen i kommunens ekonomiska planering och att säkerställa att det inte sker stora oförutsedda avvikelser under året.

Verksamhetsmål 2024 inkl. målstyrning

Vaggeryds kommun har fyra övergripande verksamhetsmål. Dessa mål är kopplade till kommunens långsiktiga arbete för hållbar utveckling, med särskilt fokus på ekonomiska, sociala och ekologiska aspekter. Målen är också anpassade till FN globala Agenda 2030. För att följa upp och säkerställa att dessa mål uppnås, använder kommunen en strukturerad och systematisk uppföljningsprocess.

Varje mål stöds av framgångsfaktorer, politiska strategier, mätetal och måldefinitioner. De politiska strategierna fungerar som riktlinjer och vägledande principer som kommunfullmäktige beslutar om, och de styr vilka områden kommunen prioriterar. Mätetalen är specifika nyckelindikatorer som hjälper till att följa utvecklingen inom varje målområde, medan måldefinitionerna anger de önskade mål-värden som kommunen strävar efter att uppnå. Genom denna process kan kommunen strukturerat och regelbundet utvärdera hur väl målen uppfylls.

Verksamhetsmål

Kommunens fyra övergripande mål omfattar viktiga samhällsområden som hållbar samhällsutveckling, näringsliv, folkhälsa och demokrati.

Mål 1: Hållbar samhällsutveckling (KF1)

Vaggeryds kommun ska vara en plats med hållbar samhällsutveckling och tillväxt i hela kommunen.

Inom ramen för detta mål identifieras tre framgångsfaktorer: miljö och naturresurser, hållbar tillväxt i hela kommunen samt beredskap mot oönskade händelser. Kopplat till dessa framgångsfaktorer finns tio politiska strategier. Måluppfyllelsen mäts och följs upp genom sex olika indikatorer. Ett exempel är indikatorn "Koldioxidutsläpp/budget", som används för att mäta framgångsfaktorn "miljö och naturresurser". Måldefinitionen för denna indikator är att minska utsläppen i samma takt som länet, vilket motsvarar en minskning med 13 %.

Mål 2: Näringsliv, utbildning och sysselsättning (KF2)

Kommunen ska vara en plats med hög sysselsättning, ett varierat näringsliv och en utbildning av god kvalitet.

Inom ramen för detta mål har tre framgångsfaktorer identifierats: näringsliv och arbetsmarknad, lärande och utbildning samt försörjning. Kopplat till dessa framgångsfaktorer finns nio politiska mål. Måluppfyllelsen mäts och följs upp genom sex olika indikatorer. Ett exempel är indikatorn "Elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)", vilken används för att mäta framgångsfaktorn "Lärande och utbildning". Måldefinitionen för denna indikator är att "Öka, bättre än län och rike."

Mål 3: Folkhälsa, kultur och fritid (KF3)

Vaggeryds kommun ska vara en plats med hög kunskapsnivå, en aktiv fritid och ett rikt kulturliv - för en god hälsa. För att nå detta har tre viktiga områden identifierats: folkhälsa, hälso- och sjukvård samt omsorg, och slutligen kultur, fritid och friluftsliv.

Till dessa områden knyts tio politiska strategier som ska hjälpa kommunen att nå målen. För att följa upp framstegen används åtta olika mätetal/indikatorer. Ett exempel på en sådan indikator är "Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – helhetssyn, andel (%)". Den mäter hur vården och omsorgen upplevs av dem som använder tjänsterna. Målet för

denna indikator är att kommunen ska ha en utveckling som är lika bra eller bättre än genomsnittet för både länet och riket.

Mål 4: Attraktivitet, tillgänglighet, demokrati och trygghet (KF4)

Vaggeryds kommun ska vara en plats som är attraktiv, trygg och tillgänglig - där alla känner delaktighet och kan påverka.

Inom ramen för detta mål identifieras har tre framgångsfaktorer identifierats; Demokrati, trygghet och tillgänglighet. Kopplat till dessa tre faktorer finns 11 politiska strategier. Måluppfyllelsen mäts och följs upp genom fem olika mätetal/indikatorer. Ett exempel på en sådan indikator är "Öppna jämförelser Trygghet och säkerhet placering". Den mäter hur trygghet upplevs av kommuninvånare. Målet för denna indikator är att kommunen god utveckling och att kommunen ska ligga bland 25 % bästa kommuner, plats 1-6 i län.

Uppföljningsprocess i Vaggeryds kommun

Uppföljningen av dessa mål sker genom en strukturerad process där kommunen systematiskt mäter framgångsfaktorer och mätetal. Resultaten utvärderas både genom jämförelser med kommunens tidigare prestationer och med andra kommuner. Uppföljningen av mätetal sker regelbundet, både genom prognoser och rapporteringar. Vid uppföljningen används mätetal som indikatorer för att spåra specifika framsteg, och måldefinitionerna fungerar som mål att sträva efter.

I delårsrapporten för 2024 nämns att arbetet med att utveckla mätetalen pågår för att göra uppföljningen mer tydlig och användarvänlig. Vissa mätetal uppdateras mindre ofta på grund av tillgänglighet, till exempel SCB medborgarundersökning som genomförs vartannat år.

Nämnder och bolag inom kommunen bidrar också till måluppfyllelsen, och deras prestationer bedöms regelbundet. Deras bidrag summeras i delårsrapporter och årsredovisningar, där måluppfyllelsen utvärderas både utifrån kommunens egen utveckling och i jämförelse med andra kommuner och nationella riktlinjer.

Vid en jämförelse mellan 2023 och 2024 framgår att kommunen har gjort framsteg i hur uppföljningen av måluppfyllelsen sker. Under 2024 har det blivit tydligare hur mätetal och måldefinitioner används för att konkret bedöma hur väl kommunen når sina mål.

Iakttagelser och bedömning

Har kommunstyrelsen gjort en samlad bedömning av måluppfyllelsen för de av kommunfullmäktige fastställda finansiella och verksamhetsmålen, och är denna bedömning tydlig, välunderbyggd och rättvisande i delårsrapporten?

Syftet med denna revisionsfråga är att granska och bedöma om kommunstyrelsen har genomfört en bedömning av måluppfyllelsen för de finansiella och verksamhetsmålen fastställda av kommunfullmäktige, och om denna bedömning är tydlig, välunderbyggd och rättvisande i delårsrapporten.

Iakttagelser och observationer

Finansiella mål

I delårsrapporten redovisas tre finansiella mål: resultat, soliditet, självfinansieringsgrad och budgetföljsamhet.

Prognosen för årets **resultat** visar ett överskott på 3,5 % av skatter och generella statsbidrag, vilket överstiger det finansiella målet på 2 %. Detta signalerar en fortsatt god ekonomisk utveckling för kommunen, särskilt med tanke på tidigare år då målet varit att uppnå överskott för att säkerställa långsiktig ekonomisk stabilitet. Prognosen stärker kommunens kapacitet att hantera oförutsedda ekonomiska utmaningar, särskilt när konjunkturen blir mer osäker.

Soliditetsmålet har fastställts till minst 30 % och redovisas i delårsrapporten som 41,7 % per augusti 2024. Detta innebär att målet har överträffats, vilket tyder på att kommunen har en stabil finansiell bas och god förmåga att hantera svängningar i ekonomin. Prognosen för helåret bekräftar denna positiva utveckling, och ingen risk för underprestering noteras.

Budgetföljsamhetsmålet redovisas med en prognos på -1,3 % för nämnderna, vilket avviker från målet om att hålla budgetavvikelsena inom 0 %. Detta innebär att

kommunen har vissa utmaningar med att hålla kostnaderna inom fastställda ramar, särskilt under delårsperioden. Nämndernas redovisning pekar på underskott inom flera verksamhetsområden, vilket kan kräva ytterligare åtgärder under återstoden av året.

Självfinansieringsgraden för investeringar har som mål att vara minst 85 % under mandatperioden. Delårsrapporten saknar uppföljning om hur väl kommunen presterar mot detta mål. Denna avsaknad av uppföljning är en viktig aspekt att beakta, särskilt då detta mål är centralt för att bedöma kommunens förmåga att genomföra investeringar utan att öka den långsiktiga lånebelastningen.

Verksamhetsmål

Kommunens fyra övergripande verksamhetsmål är kopplade till hållbar utveckling, näringsliv och utbildning, folkhälsa och kultur, samt attraktivitet och tillgänglighet. Delårsrapporten visar att det finns mätetal kopplade till respektive mål, men det framgår även att mätetalen är under utveckling och att uppföljningen därmed inte är fullständig för alla målområden.

Kommunstyrelsen har gjort bedömningen av måluppfyllelsen baserat på en kombination av faktiska resultat för tillgängliga mätetal, prognoser för helåret, samt en värdering av kommunens egen utveckling i jämförelse med andra kommuner. I de fall där mätetal inte kunnat uppdateras, som SCBs medborgarundersökning som endast genomförs vartannat år, har kommunstyrelsen använt senaste tillgängliga data. Vidare framgår det att mätetalen följs upp med olika periodicitet, vilket påverkar hur aktuell datan är i bedömningen.

Kommunstyrelsen skriver att bedömningen sker både utifrån egen utveckling och i jämförelse med andra kommuner, vilket innebär att mätetalens resultat sätts i ett större sammanhang. Finns det tydliga mål kopplade till mätetalen används dessa för att värdera om ett mål har uppfyllts, uppfyllts delvis eller inte uppfyllts. Prognoserna som redovisas bygger på data från nämnder och bolag, och det är tydligt att deras bidrag och

bedömningar spelar en central roll i kommunstyrelsens samlade bedömning. För varje verksamhetsmål har nämnderna bedömt sina egna prestationer och gjort prognoser för hela året, vilket ger en mer detaljerad och operativ uppföljning.

För *KF1 Hållbar samhällsutveckling* redovisas att målet uppfylls delvis. Prognosen baseras på 2 av de 6 mätetal som är kopplade till målet, och dessa visar på blandade resultat. Vår genomgång av underlag kopplat till detta mål visar exempelvis framstegen inom bostadsplanering och infrastruktur positiv utveckling, men bristen på nya detaljplaner för bostäder påverkar den övergripande bedömningen negativt. Prognosen för helåret indikerar att målet endast kommer att uppfyllas delvis, vilket kommunstyrelsen också framhåller som en osäkerhetsfaktor.

Vi noterar att nämnderna och bolagen har också bidragit med underlag där det framgår att målen uppfylls delvis.

För *KF2 Näringsliv, utbildning och sysselsättning* bedömer kommunstyrelsen att målet uppfylls, baserat på resultat från 3 av 6 mätetal. De positiva trenderna inom företagsklimatet, samarbetet med näringslivet och utbildningssektorn är viktiga indikatorer som stödjer denna bedömning. Även om vissa utmaningar kvarstår, såsom ungdomsarbetslöshet, anser vi att dessa inte påverkar den totala måluppfyllelsen vid delår.

Prognosen från nämnder och bolag stöder denna bedömning, där en majoritet av målen bedöms vara på god väg att uppnås.

KF3 Folkhälsa, kultur och fritid uppfylls delvis enligt kommunstyrelsens bedömning. Framstegen inom fritidsaktiviteter och samarbeten med civilsamhället är positiva, men det saknas fullständig uppföljning av samtliga mätetal. Nämnderna och bolagens prognoser pekar på att 6 av mätetalen uppfylls delvis och 3 helt. Bedömningen att målet endast delvis uppfylls baseras på de blandade resultaten.

För *KF4 Attraktivitet, tillgänglighet, demokrati och trygghet* gör kommunstyrelsen bedömningen att målet uppfylls delvis. Framsteg inom tillgänglighet och digitalisering ser vi som positivt, medan kvarstående utmaningar inom medborgardialog och trygghetsfrågor förhindrar en full måluppfyllelse. Prognoserna visar att 3 av 5 mätetal kan uppnås till helåret, men osäkerhet kvarstår kring utvecklingen av de övriga två.

Endast 11 av de 25 indikatorer som kopplats till de fyra målen kunde följas upp vid delår, vilket gör bedömningen ofullständig för flera av målen. Trots detta anser kommunstyrelsen att det är möjligt att göra samlade bedömningar, om än med viss osäkerhet.

Slutsatser och bedömning

Utifrån de iakttagelser och observationer som redovisats ovan görs bedömningen att kommunstyrelsen i huvudsak har genomfört en samlad bedömning av måluppfyllelsen för de av kommunfullmäktige fastställda målen, och att denna bedömning har inkluderats i delårsrapporten.

Kommunstyrelsen har tydligt redovisat de finansiella målen, särskilt resultatmålet och soliditetsmålet. Självfinansieringsgraden är dock ett område där det saknas tillräcklig uppföljning och tydlig information, vilket gör det svårt att bedöma kommunens långsiktiga ekonomiska hållbarhet. Denna brist utgör en väsentlig svaghet i kommunens redovisning av sin ekonomiska ställning och bör prioriteras i framtida rapportering.

Uppföljningen och bedömningen av verksamhetsmålen är mer komplex.

Kommunstyrelsen har gjort en rimlig bedömning utifrån tillgängliga data, men den bristande tillgången till fullständig information, särskilt för vissa mätetal, innebär att bedömningen inte kan betraktas som heltäckande fullständig. Att endast 11 av 25 indikatorer har kunnat följas upp vid delår påverkar tydligheten i bedömningen och försvårar möjligheten att göra en fullständig utvärdering av måluppfyllelsen. Detta är särskilt viktigt eftersom de mätetal som saknas eller är föråldrade gör att vissa mål inte kan bedömas på ett fullständigt sätt. Detta är särskilt problematiskt för mål som KF4 (Attraktivitet, tillgänglighet, demokrati och trygghet), där avsaknaden av vissa mätetal gör det svårt att bedöma måluppfyllelsen på ett rättvisande sätt.

Kommunstyrelsens metod att basera bedömningen på en kombination av faktisk utveckling och jämförelser med andra kommuner är dock välunderbyggd. De kriterier som används, såsom uppfyllda mätetal och delvisa uppfyllelser, ger en rimlig grund för att göra samlade bedömningar. Det är tydligt att kommunstyrelsen har följt en strukturerad process för att bedöma måluppfyllelsen utifrån tillgängliga data, men den bristande datatillgången påverkar helhetsbedömningen.

Vi delar i huvudsak kommunstyrelsens bedömning av de enskilda målen.

- För *KF2* redovisar kommunstyrelsen att målet uppfylls helt. Näringsliv, utbildning och sysselsättning visar på positiva trender, och vi anser att kommunstyrelsens bedömning att detta mål uppfylls är rimlig. Den starka utvecklingen inom företagsklimatet och näringslivssamarbeten, tillsammans med de positiva trenderna inom sysselsättningsgraden, stödjer denna bedömning. Det är dock viktigt att notera att ökad ungdomsarbetslöshet är en utmaning, men denna bedöms inte vara tillräcklig för att påverka helhetsbedömningen negativt vid delår.
- För *KF1*, *KF3* och *KF4* delar vi bedömningen att målen uppfylls delvis, med tanke på blandade resultat och otillräcklig datauppföljning för vissa mätetal. Det finns dock osäkerhetsmoment gällande prognoser och mätetalens periodicitet, särskilt med tanke på eftersläpning i vissa data, som SCBs medborgarundersökning, vilket påverkar rättvisan och fullständigheten i bedömningen.
- För *KF1* gör kommunstyrelsen bedömningen att målet uppfylls delvis. Vi anser att detta är en rimlig bedömning, då framstegen inom områden som bostadsplanering och infrastruktur är positiva, men det saknas vissa relevanta mätetal som gör det svårt att fullt ut värdera måluppfyllelsen. Framstegen inom detaljplanearbete är lovande, men bristen på nya detaljplaner för bostäder är en tydlig faktor som motiverar en delvis uppfyllelse.
- För *KF3* bedöms målet uppfyllas delvis. Vi håller med om denna bedömning, eftersom vissa framsteg har gjorts, såsom ökat samarbete med civilsamhället och ökad aktivitet inom kultur- och fritidssektorn. Dock saknas tillräckliga mätetal för att ge en mer heltäckande bild av måluppfyllelsen. Prognosen för helåret indikerar dock att måluppfyllelsen kan förbättras.
- För *KF4* bedöms målet uppfyllas delvis. Även om vissa positiva indikatorer, såsom ökningen i valdeltagande och framstegen inom digitalisering och tillgänglighet, framhävs, finns kvarstående utmaningar inom medborgardialog och trygghetsfrågor. Bristen på fullständiga data gör att bedömningen delvis är svår att göra på ett rättvisande sätt, vilket motiverar en delvis uppfyllelse vid delår.

Sammanfattningsvis anser vi att kommunstyrelsens bedömning är tydlig, välunderbyggd och i stort sett rättvisande i de delar där data har funnits tillgänglig, men att bristen på

fullständig uppföljning av vissa verksamhetsmål försvagar helhetsbedömningen.

Kommunstyrelsens prognoser och bedömningar bygger på tillgängliga data och är därför rimliga, men det kvarstår osäkerhetsmoment, särskilt kring självfinansieringsgraden och den ofullständiga datan för vissa verksamhetsmål.

Är resultatet i delårsrapporten förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning?

Syftet med denna revisionsfråga är undersöka och bedöma om kommunstyrelsen har gjort en samlad bedömning av uppfyllandet av ekonomiska mål, verksamhetsmål och balanskravet, och om denna bedömning har redovisats på ett tydligt och välunderbyggt sätt.

Iakttagelser och observationer

Delårsrapporten innehåller flera viktiga uppgifter om finansiella mål och prognoser.

Däremot saknas en samlad och tydlig bedömning av god ekonomisk hushållning.

Kommunstyrelsen har implicit behandlat aspekter av god ekonomisk hushållning genom att redovisa de finansiella målen, verksamhetsmålen och balanskravet separat. Men dessa delar är inte sammanställda på ett sätt som ger en övergripande bild av kommunens långsiktiga ekonomiska hållbarhet. Detta gör det svårt för läsaren att få en tydlig överblick över kommunens ekonomiska läge och hur målen hänger samman.

Kommunstyrelsen redovisar att kommunen förväntas uppnå ett resultat för 2024 på 3,5 % av skatter och generella statsbidrag, vilket överstiger fullmäktiges mål på 2 %.

Soliditetsmålet, som är satt till 30 %, beräknas också överträffas med en soliditet på 41,7 %. Dessa siffror tyder på en stark finansiell position. Trots detta är redovisningen av självfinansieringsgraden för investeringar – som ska vara minst 85 % – bristfällig. Det saknas tillräcklig information om hur stor del av investeringarna som faktiskt finansieras med egna medel. Detta gör det svårt att bedöma om kommunen har tillräckliga resurser för att finansiera sina långsiktiga investeringar utan att öka sin skuldsättning. Detta utgör en osäkerhetsfaktor när det gäller kommunens långsiktiga finansiella hållbarhet.

När det gäller balanskravet har kommunstyrelsen gjort en tydlig och korrekt bedömning.

Kommunen uppfyller balanskravet för 2024, vilket visar att kommunen har klarat balanskravet och har en stabil kortsiktig ekonomisk ställning.

Kommunstyrelsen har också följt upp de verksamhetsmål som fastställdes för 2024. Av de fyra övergripande målen har endast 11 av 25 indikatorer kunnat följas upp till augusti, vilket begränsar möjligheten att göra en fullständig bedömning av måluppfyllelsen. Trots detta har kommunstyrelsen gjort bedömningar baserade på den data som finns tillgänglig, vilket ger en viss indikation om hur målen uppfylls.

- KF1 Hållbar samhällsutveckling: Uppfylls delvis – Två av sex mätetal har kunnat följas upp. De resultat som finns visar på vissa framsteg, men de är inte tillräckliga för att målet ska anses vara helt uppfyllt.
- KF2 Näringsliv, utbildning och sysselsättning: Uppfylls – Tre av sex mätetal har kunnat följas upp, och utvecklingen är positiv, särskilt inom näringsliv och sysselsättning.
- KF3 Folkhälsa, kultur och fritid: Uppfylls delvis – Endast tre av åtta mätetal har data tillgänglig, vilket gör bedömningen ofullständig.
- KF4 Attraktivitet, tillgänglighet, demokrati och trygghet: Uppfylls delvis – Tre av fem mätetal har kunnat följas upp, vilket begränsar möjligheten att bedöma måluppfyllelsen i sin helhet.

Slutsatser och bedömning

Baserat på dessa iakttagelser görs bedömningen att kommunstyrelsen i huvudsak har gjort en bedömning av god ekonomisk hushållning, men denna bedömning är inte tillräckligt tydlig eller samlad i delårsrapporten. Bedömningen av finansiella mål, verksamhetsmål och balanskravet finns utspridd på flera ställen i rapporten, vilket gör det svårt att skapa en helhetsbild.

Kommunstyrelsens bedömning av de finansiella målen är över lag välunderbyggd och rättvisande. Resultatmålet och soliditetsmålet uppfylls eller överträffas, vilket visar på en god ekonomisk ställning. Dock saknas redovisningen av självfinansieringsgraden, vilket gör det svårt att fullt ut bedöma kommunens långsiktiga investeringskapacitet. Detta är en viktig faktor för att bedöma kommunens ekonomiska hållbarhet över tid.

Bedömningen av verksamhetsmålen är rimlig, men ofullständig, på grund av den begränsade tillgången till mätetal. Endast 11 av de 25 indikatorerna har kunnat följas upp till augusti, vilket påverkar den övergripande bedömningen av måluppfyllelsen. Bristen på uppdaterade data, särskilt för mål som KF1 och KF4, gör det svårt att dra slutsatser om hur väl kommunen presterar på dessa områden.

Kommunstyrelsen har gjort en korrekt och tydlig bedömning av balanskravet. Detta bidrar till en positiv bedömning av kommunens kortsiktiga ekonomiska hållbarhet.

Sammanfattningsvis bedömer vi att kommunstyrelsen har gjort en rimlig bedömning av god ekonomisk hushållning, men att den skulle ha kunnat vara mer samlad och explicit i delårsrapporten. De finansiella målen och balanskravet uppfylls, men uppföljningen av självfinansieringsgraden och verksamhetsmålen är bristfällig. Det begränsar möjligheten att dra en fullständig slutsats om kommunens långsiktiga ekonomiska hållbarhet.

Vi gör bedömningen att resultatet i delårsrapporten delvis är förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Kommunen har klarat balanskravet och gjort framsteg inom flera verksamhetsområden, men bristerna i uppföljningen av vissa verksamhetsmål och den långsiktiga investeringsförmågan gör att vi inte kan dra slutsatsen att målen helt och hållet är uppfyllda.

Övriga iakttagelser och rekommendationer

I samband med vår granskning av delårsrapporten har vi identifierat två områden som kräver förbättring kopplade till övriga finansiella och administrativa processer.

Bedömning	Iakttagelse	Risk och prioritet	Rekommendation
Inventering görs ej i omfattande skala.	<p>Inventering av kommunens anläggningsregister görs till viss del, men är begränsad genom att man dels varje år inventerar en begränsad del av anläggningsregistret fördelat på exempelvis tillgångsslag. Inventeringen är främst kopplad till händelser såsom försäljning, utrangering etc.</p> <p>Rekomendation bör lämnas att införa en mer omfattande inventeringsrutin som inkluderar samtliga anläggningstillgångar</p>	<p>Betydande</p> <p><i>Iakttagelsen kan orsaka väsentliga fel i företagets finansiella rapportering om frågan inte blir löst inom rimlig tid och därför kräver ärendet ledningens uppmärksamhet och agerande.</i></p>	<p>Som ett led i att stärka den interna kontrollmiljön rekommenderar vi bolaget att komplettera sin nuvarande inventeringsrutin där en årlig inventering av samtliga anläggningstillgångar görs.</p>
Kommunen aktiverar inte sina tillgångar förrän vid årsskiftet	<p>I anslutning till vår delårsgranskning noterade vi att kommunen inte aktiverar sina nya tillgångar förrän 1 januari nästkommande räkenskapsår. Det kan med andra ord i praktiken dröja knappt ett år från att anläggningen tagits i bruk tills att den börjar skrivas av.</p> <p>Detta är i strid mot RKR R4: "Avskrivning ska ske från och med den tidpunkt då tillgången kan tas i bruk. Restvärden och fastställda nyttjandeperioder för tillgångar ska systematiskt omprövas."</p>	<p>Betydande</p> <p><i>Iakttagelsen kan orsaka väsentliga fel i företagets finansiella rapportering om frågan inte blir löst inom rimlig tid och därför kräver ärendet ledningens uppmärksamhet och agerande.</i></p>	<p>Som ett led i att säkerställa att anskaffade tillgångar aktiveras i rätt period rekommenderar vi kommunen att införa en rutin där ekonomichefen/redovisningsekonom bokför och redovisar tillgångens anskaffningsvärde under den som tillgången tas i bruk.</p>

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the “Deloitte organization”). DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our global network of member firms and related entities in more than 150 countries and territories (collectively, the “Deloitte organization”) serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte’s approximately 330,000 people make an impact that matters at www.deloitte.com.

Our advice is prepared solely for the use of the client. You may not disclose it or its contents to any other person without our prior written consent. No other person may rely on the advice and we accept no responsibility to any other person.

© 2024 For more information, contact Deloitte AB.